

SOTSIAALMINISTEERIUM

Riigikontroll
riigikontroll@riigikontroll.ee
Kiriku 2/4
15013, Tallinn Harju maakond

Teie 28.10.2024 nr 2-1/80145/8/
Meie 27.11.2024 nr 1.3-4/2726-2

Vastus kontrolliaruandele

Lugupeetud Ines Metsalu-Nurminen

Tänan kontrolliaruande „Järelevalve tervishoiutöötajate üle ja nende tegutsemisõiguse piiramine“ koostamise eest.

Soovin juhtida tähelepanu, et kontrolliaruanne põhineb 28. oktoobri seisul, samas on alates 1. novembrist rakendunud mitmed õiguslikud muudatused, mis aitavad leevendada ka aruandes esile toodud kitsaskohti.

Esitan vastused ja seisukohad kontrolliaruande eelnõus toodud **probleemidele ja soovitudele**:

Riigikontrolli soovitus	Auditeeritu vastused
<p>Eestis on tervishoiutöötajate probleemsest tegevusest teavitamise, tervishoiutöötajate üle järelevalve tegemise ja nende tegutsemisõiguse piiramise süsteem kohmakas, aeganõudev ja süüdistustel põhinev ehk reageerib siis, kui raskem rikkumine on juba aset leidnud.</p> <p>Sotsiaalministeerium peaks koos Terviseametiga tagama, et tervishoiutöötajad, kes korduva probleemse tegevusega silma jäävad, ei saaks sektoris n-ö segamatult tegutseda.</p> <p>Oluline samm on seejuures ka vastutuskindlustuse kavakohane juurutamine.</p> <p>Seepärast tuleks luua kindlad ja läbipaistvad alused selle kohta, kuidas teavitada tervishoiutöötajate probleemsest tegevusest, teha järelevalvet ja piirata selliste töötajate tegutsemisõigust.</p>	<p>1. novembril 2024. a jõustusid tervishoiuteenuse osutaja kohustusliku vastutuskindlustuse seadus (edaspidi TOKVS) ja selle alusel antud määrused, sealhulgas jõustus terviseministri 24.10.2024 määrus nr 43 „Tervishoiuteenuste kvaliteedi ja patsiendiohutuse tagamise nõuded“. Uus patsiendiohutuse süsteem keskendub vigadest õppimisele, et toetada tervishoiusüsteemi kvaliteedi pidevat parendamist ning edendada patsiendiohutuskultuuri. Tervishoiutöötaja süü tuvastamine ja karistamine ei ole kindlasti esmane eesmärk. Oluline on, et keskenduksime õppimiskultuuri edendamisele, kus vigu ei vaadata süülisuse aspektist, vaid pigem kui võimalust süsteemi täiustamiseks. Kui tervishoiuteenuse osutamise käigus on patsiendile tekkinud kahju, siis see kuulub hüvitamisele kindlustusandja poolt.</p>

Riigikontrolli soovitus	Auditeeritu vastused
	<p>Hetkel on prioriteet keskenduda patsiendiohutuskultuuri tugevdamisele ning tagada, et tervishoiutöötajad oleksid toetatud pideva professionaalse arengu ja teadlikkuse tõstmise kaudu.</p> <p>TOKVS järgi on võimalik vastutuskindlustuslepingus ette näha tervishoiuteenuse osutaja omavastutus. Omavastutuse rakendamine peaks tervishoiuteenuse osutajaid motiveerima oma kvaliteedisüsteemi parendama, et vigu tekiks vähem. Oluline on rõhutada, et vigu peab otsima süsteemist, mitte üksikisiku tasemel.</p>
<p>Ühendused jt tervishoiuvaldkonna osapooled märkisid, et Eestis on selliseid tervishoiutöötajaid, kes ei paku kvaliteetseid teenuseid, pole pädevad või soovitavad mittetöenduspõhist ravi. Lisaks töötab arste erialadel, millel nad pole tasemeharidust omandanud (s.o tervishoiukorralduse infosüsteemi järgi pole neil vastavat eriala). Samuti on ette tulnud juhtumeid, kus tervishoiutöötajate tegevus on ebaeetiline või seadusevastane.</p>	<p>1.novembril 2024. a jõustunud määruse „Tervishoiuteenuste kvaliteedi ja patsiendiohutuse tagamise nõuded“ järgi vastutab tervishoiuteenuse kvaliteedi ja tervishoiutöötajate pädevuse tagamise eest tervishoiuteenuse osutaja.</p> <p>Kutse- ja erialaühendused või teenuseosutajate ühendused saavad välja töötada põhimõtted (süsteemi ja kriteeriumid), mille alusel hinnata tervishoiutöötajate erialast pädevust.</p> <p>Plaanime 2025. aasta lõpuks koostada loamenetluse ja järelevalve tõhustamiskava, mille raames hindame ka senist järelevalve praktikat.</p>
<p>Ühendused tõid olulise kitsaskohana välja ka selle, et praeguses õigusruumis on riigiasutused võimetud reageerima, kui tervishoiutöötajad propageerivad mittetöenduspõhist meditsiini ja ravivad vastavate põhimõtete alusel patsiente. Tervishoiuteenuste kvaliteedi ja patsiendi ohutuse tagamiseks oleks aga vaja, et riik selle probleemiga enam tegeleks.</p>	<p>Analüüsime 2025. aastal, kas ja kuidas vajab õigusruum muutmist, et tervishoiutöötajate pädevuse kahtluse kinnitamisel, korduvatel lepingurikkumistel ja mitte-töenduspõhiste ravimeetodite kasutamise puhul oleks võimalik proportsionaalselt reageerida.</p>
<p>Õigusaktides ei ole üheselt määratud, millise kvaliteedi tagamise aspektiga tegeleb Terviseamet ja millisega Tervisekassa.</p>	<p>Koostame Tervisekassa ja Terviseametiga hiljemalt 2025.a lõpuks analüüsidokumendi: „Analüüs ja ettepanekud tervishoiuteenuste kvaliteedisüsteemi loomise kohta“, mis täpsustab erinevate asutuste rolle ja vastutust kvaliteedi tagamisel.</p>
<p>See, kas patsient suudab kahtluse korral oma kaebust adekvaatselt põhjendada või saadud ravi tulemust hinnata, sõltub tema teadmistest. Patsiendil või tema esindajal peab olema ka südikust oma pöördumisega lõpuni minna, tõendamaks, et</p>	<p>Alates 1.novembrist 2024.a jõustus TOKVS. Uus süsteem võimaldab edaspidi patsiendil võimaliku kindlustusjuhtumi korral pöörduda hüvitise taotlemiseks ka otse kindlustusandja poole, kes konkreetsele raviasutusele kindlustust pakub. Kindlustusandja menetleb juhtumit,</p>

Riigikontrolli soovitus	Auditeeritu vastused
tervishoiutöötaja tegevus põhjustas talle kahju.	tuvastab, kas tegemist on kindlustusjuhtumiga ning kindlustusjuhtumi tuvastamise korral hüvitab kahju. Samas jääb patsiendile ka pärast kindlustusandjalt otsuse saamist võimalus pöörduda lepituskomisjoni poole otsuse vaidlustamiseks, kui ta sellega ei nõustu.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)
 Riina Sikkut
 terviseminister

Helen Varres
 helen.varres@sm.ee